

Tüketicilerin kaygıları, imalat sanayisi ve perakende ticaretteki sorunlar etkili oldu

Güven yeniden düşüşte

Ekonomik güven endeksi, bu ay yüzde 0.4 düşüyle 99 puana geriledi. Böylece 8 aydır "kötümser" tarafta olan güvende aralık ve ocak aylarında başlayan iyileşme de sona erdi.

AKP iktidarının, özellikle 2018 yılından bu yana Türkiye'yi içine sürüklediği toplumsal, politik ve ekonomik krizin ortaya çıkan güncel etkileri, güven ve istikrar konusunda önemli dalgalanmalar yaratmaya devam ediyor. Bunun önemli göstergelerinden biri, TÜİK tarafından dün yayımlanan "Ekonomik Güven Endeksi, Şubat 2024" raporu oldu.

Bu rapora göre ekonomik güven endeksi, Şubat 2024'te Ocak 2024'e kıyasla yüzde 0.4 düşüyle 99 puan oldu. Böylece Aralık 2023'ten bu yana 100 puanın altında, "kötümser" tarafta da olsa başlayan

iyileşme yeniden tersine döndü. Ayrıca genel seçimler öncesi Nisan 2023'te 100 puanın üzerine çıkan, yani **genel ekonomik** duruma ilişkin "iyimser" tarafa geçen bu endeks, Temmuz 2023'ten bu yana ise 100 puanın altında bulunuyor.

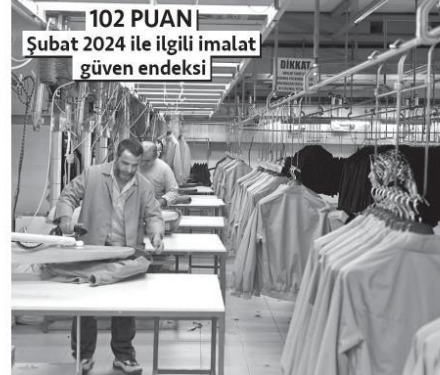
18 yıldır 'kötümser'

Öte yandan ekonomik güven endeksi kapsamında yer alan alt endekslere, Şubat 2024 sonuçları üzerinden bakıldığında önceki aya kıyasla tüketici güven endeksi yüzde 1.3 azalarak 79.3, reel kesim (imalat sanayisi) güven endeksi yüzde 0.9 azalarak 102 ve perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 1 azalarak 114.5 puan olurken hizmet

sektörü güven endeksi yüzde 1.6 artarak 118.6, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 1 artarak 91.8 puana yükseldi.

Ayrıca alt endeksler açısından tüketici güveninin Nisan 2006'dan (100.7 puan) bugüne 100 puanı aşamaması önemli bir sorun oluşturuyor.

• Ekonomi Servisi

102 PUAN
Şubat 2024 ile ilgili imalat güven endeksi

79.3 PUAN
Şubat 2024 ile ilgili tüketici güven endeksi

Kalkınma anlayışı kökten değişmeli

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, Türkiye'nin içine sıkıştığı ikilemlerin birbiriyle ilişkisine atıfta "Ekolojik kriz demokrasi krizinden, ekonomik kriz toplumsal krizden bağımsız değil. Bu da Türkiye'nin kalkınma yaklaşımını kökten değiştirmesi gerektiğini gösteriyor" diye konuştu. 47. İktisatçılar Haftası'nda konuşan Turan şu vurguyu da yaptı:

"Deprem, sel felaketi, maden başta olmak üzere iş kazaları ve bilime, akla ve hukuka aykırı her olay, bize insanı merkeze koyan bir kalkınma anlayışına duyulan ihtiyacı gösteriyor."

Maliyet nedeniyle yatırımlar sorunlu

ANKARA Sanayi Odası'nın aylık meclis toplantısında konuşan ASO Yönetim Kurulu Başkanı **Seyit Ardıc**, sanayicinin mevcut ortamda orta ve uzun vadeli plan yapmada zorlandığını belirtti. Yüksek enflasyon ve kredi maliyetlerinin yatırım iştahını azalttığına ve bu alanda sorunlar yaşandığına işaret eden Ardıc şöyle devam etti:

"İş dünyasının uzun ve orta vadeli, dengeli bir strateji belirleyebilmesi için makroekonomik istikrar ve güvenin sağlanması şart. Yatırımların gayrisafi milli hasıla içindeki payı azalıyor." • İHA

'TASARRUF HERKESİN GÖREVİ'
İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, dün İSO Meclisi'nde yaptığı konuşmada ekonomik açıdan zorluklarla geçeceği belli olan 2024'ün önemine işaret etti. Bahçivan, "Önümüzde fedakârlık göstermemiz gereken bir süreç var. Ancak fedakârlık sadece biz sanayicilerden, ihracatçılardan beklenirse bu hem haksızlık olur hem üretim hayatında çok daha fazla sıkıntılara neden olur. Bu nedenle içinde bulunduğumuz süreçte tasarruf, herkesin görev ve sorumluluğu olmalı" dedi. Erdal Bahçivan ayrıca beyin göçünün Türkiye açısından ciddi bir tehlikeye dönüştüğüne dikkat çekti.

ABB BAŞKANI YAVAŞ MINİBÜSÇÜLERLE BİR ARAYA GELDİ: Otobüsleri çekerim

Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Başkanı Mansur Yavaş, dün, **Ankara Sanayi Odası** (ASO) Şubat ayı meclis toplantısına ve Ankara Minibüsçüler Odası'nın düzenlediği etkinliğe katıldı. Dolmuşlara kart onaylayıcı sistemi getirmek istediğini belirten Yavaş, "Çalışmayan dolmuşlarımız var. Yeni hatlar verebiliriz. Artık Ankara, merkezinden şehrin her tarafına doğru büyümeye başladı. Dolayısıyla bunu da tüm dolmuş esnafının çalışacağı şekilde düzenlemeye hazırız. Bakın buradan söylüyorum; gerekirse ben otobüslerimi oralardan çekeceğim" ifadelerini kullandı. Cumhuriyet İttifakı'nın Ankara adayı AKP'li Turgut Altınok tarafından seçmenlere gönderilen "Su ücretlerine

yüzde 50 indirim" mesajlarını eleştiren Yavaş, "Çeşitli mahkeme kararları ve Sayıştay raporları doğrultusunda su, maliyetinin altında satılamaz. Yasal olarak yapamayacakları şeyleri iddia ediyorlar. Ben çaresizlik olarak görüyorum" dedi.

Yavaş

ASO ile toplantı

Yavaş, ilk olarak ASO'nun düzenlediği toplantıya katıldı.

ASO Başkanı **Seyit Ardıç**, toplantının açılışını yaptığı konuşmada, sanayicilerin sorunlarını ve taleplerini dile getirdi. ASO toplantısının ardından Yavaş, Ankara Minibüsçüler Odası'nın etkinliğinde minibüsçüler ile bir araya geldi. Dolmuşlara kart onaylayıcı sistemi getirmek istediğini belirten Yavaş, "Çalışmayan

dolmuşlarımız var. Yeni hatlar verebiliriz. Gerekirse ben otobüslerimi oralardan çekeceğim. Göstere göstere göre göre hem siz hem biz zarar etmeyelim" ifadelerini kullandı. Yavaş, gazetecilerin kendisine yönelttiği AKP'nin Ankara Büyükşehir Belediye başkan adayı Altınok tarafından seçmenlere gönderilen "Ankara'daki su ücretlerine yüzde 50 indirim yapacağız" yazılı mesaja ilişkin eleştirilerde bulundu. Bunun yasal olarak mümkün olmadığını vurgulayan Yavaş, "Mahkeme kararları ve Sayıştay raporları doğrultusunda su, maliyetinin altında satılamaz. Çaresizlik olarak görüyorum ama güzel bir şey. Su indirimi kadar doğalgaz ve elektrikte de yüzde 50 indirim bekliyoruz kendilerinden" dedi

● ANKARA/Cumhuriyet

“Faiz aracı ile enflasyonla mücadele başarılı olmaz”

DÜNYA- ANKARA

Ankara Sanayi Odası Şubat Ayı Meclis Toplantısı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın katılımıyla yapıldı. Meclis Toplantısı'nda konuşan ASO Başkanı **Seyit Ardic**, sanayicilerin mevcut ortamda orta ve uzun vadeli plan yapmakta zorlandıklarını ifade etti. Ardic, “Yüksek enflasyon ve kredi maliyetleri, yatırım iştahımızı her geçen gün azaltmaktadır. İzmirli duayen sanayici Salih Esen'in de ifade ettiği gibi, yatırım sanayicinin oksijendir. Bir sanayici yatırım yapmadığı zaman oksijensiz kalır. Önce çırpır, bir an gelir bayılır, oksijen alamayınca da son nefesini verir. Sonuçta her sanayici doğru tercihler noktasında yatırım yapmak ve büyümesini buna göre geliştirmek zorundadır. İş dünyasının uzun ve orta vadeli, dengeli bir strateji belirleyebilmesi için makroekonomik istikrarın ve güvenin sağlanması şarttır. Sıkı para politikasının getirdiği yüksek faiz maliyetleri nedeniyle yatırımlarda problem yaşıyoruz. Yatırımların gayrisafi milli hasıla içindeki payı azalıyor” diye konuştu.

“Verimsiz kamu harcamaları azaltılmalı”

Hem arz hem talep kaynaklı enflasyonist etkilerin var olmasına devam ettiğini belirten Ardic, “Sıkı para politikasına sıkı maliye politikasına da eşlik etmesi gerekmektedir. Fakat maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılamadığını görüyoruz” dedi. Politika faizi yüzde 45 seviyesinde kalırken, Türkiye'nin para arzının yıllık yüzde 65'in üzerinde artışa devam ettiğine dikkat çeken Ardic, “Para arzını kontrol etmeden sadece faiz aracı ile enflasyonla mücadelenin çok da başarılı olacağını düşünmüyorum” diye konuştu. Gelir artırıcı vergisel tedbirler alınırken harcama azaltıcı tedbirlerin görülmediğini belirten Ardic, şöyle devam etti:

“Kamu harcamalarının rasyonel gerekçelere dayanan, etkinlik ve verimlilik çerçevesinde gözden geçirilmesi ve bir plan dâhilinde

“ASO-SEM'in benzerini büyükşehirde yapacağız”

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, sanayi bölgelerinin altyapı sorunlarının çözümü için bundan sonra da çalışmaya devam edecekleri ve sanayicilere destek olacakları mesajı verdi. Yavaş, sanayinin nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla faaliyet gösteren **Ankara Sanayi Odası Sürekli Eğitim Merkezi (ASO-SEM)** benzeri bir modeli Büyükşehir Belediyesi bünyesinde de hayata geçireceklerini söyledi. Yeniden seçilmesi durumunda Ankara'da hayata geçirmeyi planladığı projelerini anlatan Yavaş, sanayicilere endüstriyel tarım sektörüne yatırım yapmaları tavsiyesinde de bulundu. ASO Meclis Üyelerinin yerel yönetimlere ilişkin sorun ve taleplerini de dinleyen Yavaş, soruları da yanıtladı.

verimsiz harcamaların azaltılması iş dünyası olarak beklentimizdir. Sonuç olarak, enflasyonla mücadelede, refah artışı ve sürdürülebilir bir büyüme için tek başına para politikası yeterli olmuyor. Bütünsel bir politika tercihinin ortaya konması ve kararlılıkla uygulanması gerekiyor.”

Türk Lirası'nın reel değerinin 2023 Mayıs ayından bu yana en yüksek seviyeye ulaştığını ve bunun ihracat potansiyelini olumsuz etkilediğini belirten Ardic, “Lakin ihracatta rekabet üstünlüğünü sağlayan tek faktör kur artışları değildir. Biz ihracatçılar olarak öz eleştiri yapmak zorundayız. Şapkamızı önümüze koyup düşünmeliyiz. İhracatımız kırılan rekorlara rağmen yeterli seviyede değildir. Ar-Ge, dijitalleşme, inovasyon ve patentin önemi her geçen gün artıyor” şeklinde konuştu.

YENİ ANKARA ÇAYI GEREKİYOR

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Şubat Ayı Meclis Toplantısı, CHP Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Başkan Adayı Mansur Yavaş'ın katılımıyla yapıldı. Toplantıda yaptığı konuşmada tüm **organize sanayi** bölgelerinin asfaltlarını tamamladıklarını kaydeden Yavaş, Atatürk Orman Çiftliği'nden akan suyun tüm kapasitesiyle aktığına dikkat çekerek, "Ankara'nın içerisinden gelen İncesu dereleri karışmadı ve geri tepmeye başladı. Geri tepince Sıhhiye'den su çıkmaya başladı. Bizim Ankara Çayı haricinde yeni bir 'Ankara Çayı' yapmamız gerekecek" diye konuştu. Çayyolu bölgesinin yüksek binalar ile beton tarlası olduğunu savunan Yavaş, "18 milyon nüfusa yetecek imar verilmiş. İmarını alan dağın tepesine binasını yapıyor ve kendisine altyapı istiyor. İsteddiği yere altyapıyı götürmek binadan daha pahalıya mal oluyor. Bu tür binalar yerleştiği zaman bunların atıkları nereye gidecek? Bu iklim değişikliği nedeniyle büyük tedbirler almamız gerekiyor" ifadelerini kullandı. Yavaş, sanayinin nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla faaliyet gösteren ASO Sürekli Eğitim Merkezi (ASO-SEM) benzeri bir modeli Büyükşehir Belediyesi bünyesinde de hayata geçireceklerini söyledi. Yeniden seçilmesi durumunda Ankara'da hayata geçirmeyi planladığı projelerini anlatan Yavaş,

sanayicilere endüstriyel tarım sektörüne yatırım yapmaları tavsiyesinde de bulundu.

BÜYÜKŞEHİR İLE OSB'LERİN İŞ BİRLİĞİ DEVAM ETMELİ

ASO Başkanı **Seyit Ardicı** da, Yavaş'ın başkentten pek çok bölgesinde sanayicilerle sık sık bir araya geldiğini ve sorunların çözümünde yardımcı olduğunu anlattı. ABB ile **organize sanayi** bölgeleri (OSB) arasında yapılan iş birliği protokolünün devam ettirilmesini talep eden Ardicı, Temelli sanayi havzasında OSB'lerin ortak sorunu olan yağmur sularının Ankara Çayı'na deplasmanı konusunda Büyükşehir Belediyesi'nden destek istedi. Havalimanına metro bağlantısı olmayan, fuar alanı bulunmayan nadir başkentlerden olan Ankara'nın kültür ve sanatta da geliştirilmesi gerektiğini belirten Ardicı, "Cumhuriyet'imizin ikinci yüzyılında Ankara'da arzu ettiğimiz sosyoekonomik sıçramayı yapabilmemiz için bu eksiklerimizin tamamlanması gerekiyor. Bu sorunlar çözüldüğünde başta sanayi olmak üzere her açıdan Ankara'nın var olan potansiyelinin ortaya çıkacağına ve Ankara'mızın bir cazibe merkezine dönüşeceğine inancım tamdır" dedi.

Maliye politikasında yeterli sıkılaştırma yok

Yüksek enflasyon ve faiz ortamı sanayicinin sorunlarını katlıyor. Türkiye’de iç tüketimin hâlen mevcut faiz seviyesine göre yüksek seyrettiğini vurgulayan **Ankara Sanayi Odası** Başkanı **Seyit Ardıç**, “Sıkı para politikasıyla enflasyonun talep tarafıyla mücadele edilmeye çalışılırken, sıkı maliye politikasının da bu süreçte eşlik etmesi gerekmektedir. Fakat maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılamadığını görüyoruz” dedi.

■ **Ankara Sanayi Odası** (ASO) şubat ayı Meclis Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantının açılışında konuşan ASO Başkanı **Seyit Ardıç**, gündemlerinde başkan değişikliği sonrası Merkez Bankası’nın sıkılaştırma politikalarının devam edip etmeyeceğinin olduğunu söyledi. Önümüzdeki dönemde enflasyondaki gelişimin yakından takip edilerek uygun politikanın kararlılıkla uygulanmasını isteyen Ardıç, aksi takdirde bu zamana kadar katlanılan maliyetlerin boşa gitme ihtimalinin ortaya çıkacağını söyledi. Acı tecrübelerin, enflasyon

kontrol altına alınmadan atılan adımların dengelemeyi sağlamadığını gösterdiğini kaydeden Ardıç, “Mevcut durumda parasal aktarım mekanizması iç tüketimi kırıyorsa. Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları faiz politikası ile bunu rahatça kırıp enflasyonu aşağıya çekebilirken biz çekemiyoruz. Fiyatlama davranışında ciddi irrasyonel bir durum söz konusu” diye konuştu. Türkiye’de iç tüketimin hâlen mevcut faiz seviyesine göre yüksek seyrettiğini bildiren Ardıç, “Sıkı para politikasıyla enflasyonun talep tarafıyla mücadele

edilmeye çalışılırken, sıkı maliye politikasının da bu süreçte eşlik etmesi gerekmektedir. Fakat maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılamadığını görüyoruz. Diğer taraftan para politikasında ne kadar sıkılaştığımız da tartışmalı” ifadelerini kullandı. Para arzı kontrol edilmeden sadece faiz aracıyla enflasyonla mücadelenin çok başarılı olacağını düşünmediğini dile getiren Ardıç, enflasyonla mücadelede refah artışı ve sürdürülebilir büyüme için tek başına para politikasının yeterli olmadığını vurguladı. – **EKONOMİ SERVİSİ**

Seyit Ardıç

‘ÇALIŞMA SAATİNİN AZALMASI EK İŞGÜCÜ İHTİYACI DEMEK’

Çalışma saatlerinin azaltılacağına yönelik haberlerden bahseden Ardıç, EYT düzenlemesiyle zaten işgücünde azalma yaşandığını, mesai saatlerinin azalması halinde şu an yaşanan eleman sorunundan öte ilave işgücü ihtiyacının ortaya çıkacağını aktardı. Diğer yandan, Türkiye’nin yüksek ve orta yüksek teknoloji ürünlerde son 5 yılda 204 milyar dolar dış ticaret açığı verdiğini vurgulayan Ardıç, bu açığı kapatılmadığı sürece daha çok satıp daha az kazanmaya devam edileceğini belirtti.

Yeşil dönüşüme TÜBİTAK desteği

ANKARA Sanayi Odası (ASO), Başkent sanayiinin yeşil dönüşümü için önemli bir adım attı. Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamında, TÜBİTAK 1831 Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Programı Çözüm Ortağı seçilen ASO, KOBİ'lere yeşil dönüşüme uyum süreci analizi, mevcut problemlerin tespiti ve çözüm yaklaşımlarını içeren danışmanlık desteği sağlayacak. KOBİ'lerin alacağı hizmetin maliyetinin yüzde 90'ı hibe destek olarak TÜBİTAK tarafından karşılanacak.

'REKABET İÇİN ÖNEMLİ'

Konuyla ilgili konuşan ASO Başkanı **Seyit Ardic**, "AB Yeşil Mutabakatı kapsamında Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması ile yaşanan köklü değişim, firmalarımıza çevreyi koruma sorumluluğu yüklerken maddi

yükümlülükler de getirecek. Firmalarımızın sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşümü odağına alan bir yaklaşımı benimsemesi, uluslararası rekabetçiliğimizin korunması ve geliştirilmesi adına kritik derecede önemlidir. **Ankara Sanayi Odası** olarak, gerekli hazırlığı yapabilmeleri için Çözüm Ortağı rolümüz ile firmalarımızın yanında olacağız" dedi.

Sanayiciden 'kısa mesai' tepkisi

Ankara Sanayi Odası (ASO)

Başkanı **Seyit Ardiç**, çalışma saatlerinin azaltılmasına yönelik düzenleme yapılacağı yönündeki haberlere dikkat çekerek, bu yönde bir düzenlemenin soruna yol açacağını savundu. ASO meclis toplantısında konuşan Ardiç, şunları söyledi: "Asgari ücretin işverene maliyeti bin dolar seviyesine geldi. Bu durum yeni ihracat pazarlarına girişimizi zorlaştırıyor. Sanayide hem beceri uyumsuzluğu nedeniyle hem de EYT düzenlemesiyle zaten ciddi bir işgücü sıkıntısı yaşanıyor. Mesai saatlerinin azaltılmasına yönelik bir düzenleme yapılması durumunda işsizlik sorunu yaşarken bir de ilave işgücü ihtiyacı ortaya çıkacak." ● ANKARA Milliyet

ASO BAŞKANI ARDIÇ'TAN PROGRAM ELEŞTİRİSİ:

Parasal aktarım etkin çalışmıyor

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardiç**, TCMB'nin politika değişikliğine rağmen parasal aktarım mekanizmasının mevcut haliyle iç tüketimi kırımadığı eleştirisinde bulundu. İç tüketimin, faiz seviyesine göre hâlâ yüksek seyrettiğini ifade eden Ardiç, "Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları faiz politikasıyla tüketimi rahatça kırıp enflasyonu aşağıya çekebilirken, biz çekemiyoruz" diye konuştu. Ardiç, enflasyonla mücadelede sıkı para ve maliye politikasının birlikte işletilmesi gerektiğine de işaret ederek, maliye politikasında yeterli sıkılaştırma görülmediğini kaydetti. **HÜSEYİN GÖKÇE/08**

"Yatırım iştahı gitgide azalıyor"

ASO Başkanı **Seyit Ardiç**, sanayicilerin orta ve uzun vadeli plan yapmakta zorlandığını, yüksek enflasyon ve kredi maliyetlerinin yatırım iştahını her geçen gün azalttığını söyledi. Döviz kurunun rekabetçiliğin tek faktörü olmadığına işaret eden Ardiç, ihracatçının da şapkasını önüne koyup düşünmesi gerektiğini kaydetti.

"SIKI PARA"YA "SIKI MALİYE" POLİTİKASININ EŞLİK ETMESİNİ İSTEYEN ASO BAŞKANI ARDIÇ:

Enflasyon ve kredi maliyeti yatırım iştahımızı azaltıyor

HÜSEYİN GÖKÇE/ANKARA

ASO Başkanı **Seyit Ardiç**, enflasyonu kontrol altına almadan atılan adımların makroekonomide dengeleme sağlamadığını bildirdi. Mevcut parasal aktarım mekanizmasının iç tüketimi kıramadığının altını çizen Ardiç, "İç tüketim bu faiz seviyesine göre yüksek seyrediyor" diye konuştu.

Ankara Sanayi Odası (ASO) şubat ayı meclis toplantısının konuğu Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş oldu. Toplantının açılışında konuşan ASO Başkanı **Seyit Ardiç**, Türkiye'nin gündeminde başkan değişikliği sonrası Merkez Bankası'nın sıkılaştırma politikalarının devam edip etmeyeceğinin olduğunu söyledi. Yerel seçimlerin de gündemde olduğunu belirten Ardiç, yurt dışında ise Kızıldeniz ile birlikte tedarik zinciri ve navlun fiyatlarının risk ve belirsizlik algısını yüksek tutmaya devam ettiğini kaydetti. Ekonomik yavaşlamanın büyümeyi zayıflattığının altını çizen **Seyit Ardiç**, İngiltere ve Japonya'nın teknik resesyona girdiğini hatırlattı.

"Enflasyonu faizle aşıya çekemiyoruz"

Enflasyondaki gelişimin takip edilerek uygun politikanın kararlılıkla uygulanmasını isteyen Ardiç, aksi takdirde bu zamana kadar katlanılan maliyetlerin boşa gitme ihtimaline dikkat çekti. Acı tecrübelerin, enflasyonu kontrol altına alınmadan atılan adımların dengelemeyi sağlamadığını gösterdiğini kaydeden Ardiç, "Parasal aktarım mekanizması iç tüketimi kıramıyor. Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları faiz politikası ile bunu rahatça kırıp enflasyonu aşağıya çekerken biz çekemiyoruz. Fiyatlama davra-

Sanayicilerin orta ve uzun vadeli plan yapmakta zorlandığını belirten ASO Başkanı **Seyit Ardiç**, yüksek enflasyon ve kredi maliyetlerinin yatırım iştahını her geçen gün azalttığını kaydetti. Ardiç, dengeli bir strateji belirleyebilmek için istikrar ve güvenin şart olduğunu dile getirdi.

"ANKARA'DA 18 MİLYON NÜFUSA YETECEK İMAR VERİLMİŞ"

Yeniden Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına aday olan Mansur Yavaş'a seslenen **Seyit Ardiç**, sanayi bölgelerinin oluşumunda yerel idarenin rolünün önem kazandığını bildirdi. Ardiç, Ankara'da sanayinin Eskişehir ve İstanbul yoluna doğru ilerlemesine rağmen, çalışanların her gün şehrin doğusundan batısına taşınmak zorunda kaldığını bildirdi. Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş ise yaptığı konuşmada, tüm organize sanayi bölgelerinin asfaltlarını tamamladıklarını kaydetti. Atatürk Orman Çiftliğinden akan suyun tüm

kapasitesiyle aktığını dikkati çeken Yavaş, "Bizim Ankara çayı haricinde yeni bir 'Ankara Çayı' yapmamız gerekecek" diye konuştu. Çayyolu bölgesinin yüksek binalar ile beton tarlası olduğunu söyleyen Yavaş, şöyle konuştu: "18 milyon nüfusa yetecek imar verilmiş. İmarını alan dağın tepesine binasını yapıyor ve kendisine gözden geçirilmesini beklediğini altyapı yapıyor. İsteddiği yere altyapıyı götürmek binadan daha pahalıya mal oluyor. Bu tür binalar yerleştiği zaman bunların atıkları nereye gidecek? Bu iklim değişikliği nedeniyle büyük tedbirler almamız gerekiyor."

nışında ciddi irrasyonel bir durum söz konusu" diye konuştu.

Türkiye'de iç tüketimin hâlen mevcut faiz seviyesine göre yüksek seyrettiğini bildiren **Seyit Ardiç**, "Sıkı para politikasıyla enflasyonun talep tarafıyla mücadele edilmeye çalışılırken, sıkı maliye politikasının da sürece eşlik etmesi gerekiyor. Fakat maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılamadığını görüyoruz. Para politikasında ne kadar sıkılaştığımız da tartışılabilir" ifadelerini kullandı. Para arzının enflasyonun üzerinde arttığına vurgu yapan Ardiç, para arzı kontrol edilmeden sadece faiz aracılığıyla enflasyonla mücadelenin çok başarılı olacağını düşünmediğini dile getirdi. Gelir artırıcı vergisel tedbirler yürürlüğe konulurken, harcama azaltıcı tedbirlerin

görülemeyeceğini ifade eden Ardiç, iş dünyasının kamu harcamalarının rasyonel gerekçelere dayanan, etkinlik ve verimlilik çerçevesinde gözden geçirilmesini beklediğini söyledi. Enflasyonla mücadelede refah artışı ve sürdürülebilir büyüme için tek başına para politikasının yeterli olmadığını vurgulayan **Seyit Ardiç**, "Bütünsel bir politika tercihinin ortaya konması ve kararlılıkla uygulanması gerekiyor" dedi. Sanayicilerin orta ve uzun vadeli plan yapmakta zorlandığını, yüksek enflasyon ve kredi maliyetlerinin yatırım iştahını her geçen gün azalttığını belirten Ardiç, dengeli bir strateji belirleyebilmek için istikrar ve güvenin şart olduğunu dile getirdi.

Rekabet ettikleri ülkelerle karşılaştırıldığında işçilik maliyetle-

rinin yukarıda kaldığını anlatan **Seyit Ardiç**, asgari ücretin 1000 dolar seviyesine geldiğini, bunun da yeni pazarlara girişi zorlaştırdığını bildirdi. Sanayinin ağırlıklı olarak ithalata dayalı ihracat yaptığı için önümüzdeki dönemde bilançolarında gerekli döviz pozisyonuna ulaşamayacağını ifade eden Ardiç, faiz, amortisman ve vergi öncesi kârlılık (FAVÖK) oranının yüzde 15,4'e gerilediğini, firmaların yüzde 53,4 ile borçlanıp yüzde 15,4 FAVÖK marjıyla nasıl kâr edeceğini sordu. Çalışma saatlerinin azaltılacağına yönelik haberleri hatırlatan Ardiç, EYT düzenlemesiyle zaten işgücünde azalma yaşandığını, mesai saatlerinin azalması halinde ilave işgücü ihtiyacının ortaya çıkacağını aktardı.

"Biz ihracatçılar da özelleştirmeliyiz"

TL'nin reel değerinin geçen yıl mayıs ayından bu yana en yüksek seviyesine ulaştığını ifade eden Ardiç, ihracatta rekabet üstünlüğünü sağlayan tek faktörün kur artışı olmadığını, ihracatçının da şapkasını önüne koyup düşünmesi gerektiğini belirtti. Ardiç rekabetçi ihracat için üretim faktörlerinin kalitesi, doğru ve uygun sanayi politikası, yerli ara ve sermaye mali kullanımı, öngörülebilirlik gibi unsurlara ihtiyaç olduğunu söyledi. Türkiye'nin yüksek ve orta yüksek teknoloji ürünlerde son 5 yılda 204 milyar dolar dış ticaret açığı verdiğini vurgulayan Ardiç, bu açık kapatılmadığı sürece daha çok satış daha az kazanmaya devam edileceğini belirtti.

ÖNERİ - YORUM Şeref Oğuz seref.oguz@nbe.com.tr

Parayı sıkırmak yetmiyor, maliye de sıkılmalı

Aksi halde sıkı para politikası; **kurusıkı** hale gelir ki **gürlediği kadar yağmaz** ve biz de **arttırdığımız faizin külfetiyle** baş başa kalırız. Sorun şu ki yüksek enflasyonun **sadece Merkez'in faiziyle** önlenemeyeceğidir. Zaten **tek kurşunla ölemeyecek güce** eritirdik şu enflasyon canavarını...

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**'i dinliyoruz; "yüksek enflasyon ve **kredi mali-**

yeti yatırım iştahımı- zı azaltıyor. Enflasyonu kontrol altına almadan atılan adımlar **makroekonomide dengeleme** sağlamıyor. Mevcut **parasal aktarım mekanizması** içtüketimi kıramıyor."

SIKIŞTIRABİLDİK Mİ?

Söyledikleri; sadece **sanayicinin değil, piyasanın iç sesini** yansıtıyor. Sahi biz **enflasyonu indirmek konusunda samimi miyiz?** Yoksa **numaramı yapıyoruz?** Benim tezim şudur ki bizler,

enflasyona söylenmek- le birlikte ne fazla ciddiye alıyor ne de **çözüm için taşın altına elimizi sok-** mak istiyoruz.

Meclis toplantısında **Seyit Ardıç**'in dikkat çektiği hayati konu ise **politikalarındaki eşgüdümüne** dair; "sıkı para politikası sürecine sıkı maliye politikası da eşlik etmeli." Fakat maliye politikasında **yetkince sıkılaştırma yapı-** lamadığımızı görüyoruz. **Ne kadar sıkılaştığımız da tartışmalı...** Ama tartış-

İKİ SORU İKİ CEVAP / Kurusıkı politikaya dair...

■ **Şimdiki politikaların performansı nasıl? Mehmet Şimşek'in gayreti alkışlanası...**

Elindeki imkanlar dâhilinde sıkı para **politikasıyla rasyonelde kalmaya** gayret ediyor. Misal **tasarruf genelgesinde**, kendi karar sürecine dâhil olan alanlarda **başarı sağlanırken**, yetkisi dışındakiler hala **doludizgin harcamayı sürdürüp, kamu maliyesine yük** getiriyor.

■ **Seçimden sonra acaba ne olur?**

Ekonomiyi raya sokmak için mevcut sıkı para politikasının, **sımsıkı para politikasına** güncelleneceğini düşünüyorum. Burada dikkat edilmesi gerekirken, **ekonomiyi soğutalım derken piyasalar donmasın.** Şurası bir gerçek ki **Orta Vadeli Program**, toplumsal maliyet içeren bir **güncellemeye** ihtiyaç duyacak.

not

KREDİ KARTINIZIN AYARIYLA OYNAMAYIN EFENDİLER

Kredi kartları şu anda vatandaşın kafasını enflasyon batağında **su üzerinde tutmayı sağlayan şnorkel** gibi... Bu yüzden **karta dair daraltıcı adımlar** atacaksanız, **göz ameliyatı hassasiyetiyle** davranın. Çünkü **dar geliri**, borcunu ancak **kredi kartlarıyla yüzdürebiliyor**, marketlerle onunla baş edebiliyor. Kredi kartı harcamaları **%100'ün üzerinde** arttı, **%50'si taksit** yaptırmıyor, ödeyeme oranı **%2**. Kısaca her şey yolunda... **e-ticaret** yüzünden zaten **kredi kartına mahkûmuz**. Kişi başına **3,5 kart** düştüğü ortamda ekonomiyi kart üzerinden soğutmaya kalkmak, **tek boynuzlu gergedanla birbirini oynamak kadar riskli...**

İş Bankası Genel Müdürü **Hakan Aran**'in uyarısı hayati derecede önemli; **düşük limitlere dokunmayın** diyor ve haklı... Peki, yüksek limitler? Burada da dikkat edilmesi gerek. Misal turizmci **kart üzerinden milyonluk satış** yapıyor, **30 bin euro otel ödemesi** yapıyor. Sınır gelirse işleri duracaktır. Politika faizi **%45** iken kart faizi **%35**'te sabitlenince yüksek gelir grubundakilere kredi kartı üzerinden **fazladan gelir imkânı** doğmuştur. Ama onları bahane edip kredi kartı ile zaten zar zor dönen **finansal hayatı durdurmanın** anlamı yoktur. **Geri tepen böyleli düşünülmeden alınan kararlar.**

“Verimsiz kamu harcamaları azaltılmalı”

Ankara Sanayi Odası Şubat Ayı Meclis Toplantısı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın katılımıyla yapıldı.

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardiç**, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, makroekonomik konularla ilgili değerlendirmelerde bulundu ve sanayicilerin sorun, öneri ve taleplerini dile getirdi.

Ardiç, yurt içinde Merkez Bankası Başkanı değişikliği sonrası sıkılaştırma politikalarının devam edip etmeyeceği ve yerel seçimlerin, dışarıda ise Kızıldeniz olayı ile yeniden gündeme gelen tedarik zincirinin kırılması ile navlun fiyatlarındaki artış, gelişmiş ekonomilerde enflasyonun beklentilerin üzerinde

kalmasının, risk ve belirsizlik algısını yüksek tutmaya devam ettiğini söyledi.

Merkez Bankasının faiz artışı döngüsünü sonlandırarak yüzde 45 seviyesinde sabit bıraktığını hatırlatan ASO Başkanı Ardiç, “Önümüzdeki dönemde enflasyondaki gelişimin çok yakından takip edilerek uygun politika seçeneklerinin kararlılıkla uygulanmasını beklemekteyiz. Aksi hâlde bu zamana kadar katlandığımız maliyetlerin boşa gitme ihtimali bulunmaktadır. Acı tecrübelerimiz göstermiştir ki enflasyonu kontrol altına almadan attığımız adımlar maalesef makroekonomide dengelenmeyi sağlayamıyor” ifadelerini kullandı.

Hem arz hem talep kaynaklı enflasyonist etkilerin var olmaya devam ettiğini belirten Ardiç, “Sıkı para politikasına sıkı maliye politikasının da eşlik etmesi gerekmektedir. Fakat maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılamadığını

görüyoruz” dedi. Politika faizi yüzde 45 seviyesinde kalırken Türkiye'nin para arzının yıllık yüzde 65'in üzerinde artışa devam ettiğine dikkat çeken Ardiç, “Para arzını kontrol etmeden sadece faiz aracı ile enflasyonla mücadelenin çok da başarılı olacağını düşünmüyorum” diye konuştu. Gelir artırıcı vergisel tedbirler alınırken harcama azaltıcı tedbirlerin görülmediğini belirten Ardiç, şöyle devam etti: “Kamu harcamalarının rasyonel gerekçelere dayanan, etkinlik ve verimlilik çerçevesinde gözden geçirilmesi ve bir plan dâhilinde verimsiz harcamaların azaltılması iş dünyası olarak beklentimizdir. Sonuç olarak enflasyonla mücadelede, refah artışı ve sürdürülebilir bir büyüme için tek başına para politikası yeterli olmuyor. Bütünsel bir politika tercihinin ortaya konması ve kararlılıkla uygulanması gerekiyor.”

HABER MERKEZİ

ASO BAŞKANI SEYİT ARDIÇ:

Maliye politikasında yeterli sıkılaştırma yok

■ Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, şubat ayı Meclis Toplantısı'nda yaptığı konuşmada enflasyonla mücadelenin talep tarafında para politikası sıkılaştırmasının olduğunu, ancak arzı ilgilendiren maliye politikalarında bunun yetersiz kaldığını söyledi. Merkez Bankasının geçen hafta faiz artışı döngüsünü sonlandırarak, yüzde 45 seviyesinde bıraktığına dikkat çeken Ardıç "Acı tecrübelerimiz göstermiştir ki enflasyonu kontrol altına almadan attığımız adımlar, maalesef makroekonomide dengelemeyi sağlayamıyor. Mevcut durumda parasal

aktarım mekanizması, iç tüketimi kırımlıyor. Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları faiz politikasıyla bunu rahatça kırıp enflasyonu aşağıya çekebilirken, biz çekemiyoruz. Fiyatlama davranışında ciddi irrasyonel bir durum söz konusu. Maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılamadığını görüyoruz. Hem arz hem talep kaynaklı enflasyonist etkiler, var olmaya devam ediyor. Verimsiz harcamaların azaltılması, iş dünyası olarak beklentimizdir. Kredi kartı ödemelerinde 500 bin lira sınırı konulması, biz mükellefleri zorlamaktadır" ifadelerini kullandı. **İHA**

Seyit Ardıç

Sanayicilerimiz gelecekte endişeli

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardıç, sanayiciler olarak orta ve uzun vadede plan yapamadıklarını belirterek yerel yönetimlere taleplerini sıraladı.

“Maliyetlerin Boşa Gitme İhtimali bulunuyor”

- ANKARA Sanayi Odası (ASO), şubat ayı Meclis Toplantısını gerçekleştirdi. Söz konusu toplantıya Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Başkanı Mansur Yavaş da katıldı. Paydaşlarına seslenen ASO Başkan Seyit Ardıç, “Yüksek enflasyon ve kredi maliyetleri, yatırım iştahımızı her geçen gün azaltmaktadır. İş dünyasının uzun ve orta vadeli, dengeli bir strateji belirleyebilmesi için makroekonomik istikrarın ve güvenin sağlanması şarttır.” dedi.
- ANKARA Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş ise sanayicilere hitaben, sanayi bölgelerinin altyapı sorunlarının çözümü için çalışmaya devam edeceklerini ve nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamak amacıyla ASO-SEM benzeri bir modeli Büyükşehir Belediyesi bünyesinde hayata geçireceklerini söyledi. Ayrıca, endüstriyel tarım sektörüne yatırım yapılması tavsiyesinde bulundu. >> S. 8’de

ASO Başkanı Ardıç, yerel yönetimlere taleplerini sıraladı:

Sanayiciler orta ve uzun vadede plan yapamıyor

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardıç**, sanayiciler olarak orta ve uzun vadede plan yapamadıklarını belirterek yerel yönetimlere taleplerini sıraladı.

KARDELEN UÇAK

ANKARA Sanayi Odası (ASO), şubat ayı Meclis Toplantısını gerçekleştirdi. Söz konusu toplantıya Ankara Büyükşehir Belediye (ABB) Başkanı Mansur Yavaş da katıldı. Paydaşlarına seslenen ASO Başkan **Seyit Ardıç**, ülke genelinde ekonomik değerlendirmeye yaparak yerel yönetimlerden beklentilerini aktardı. Enflasyonu kontrol altına almadan atılan adımların makroekonominin dengesizliğine devam edeceğini belirten Ardıç, maliye politikasında yeterince sıkılaştırma yapılmadığını söyledi.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş ise, başkente verdiği hizmetlerden bahsetti.

"MALİYETLERİN BOŞA GİTME İHTİMALİ BULUNUYOR"

Merkez Bankası başkanının değişikliği hakkında konulan ASO Başkanı Ardıç, "Merkez Bankası geçen hafta faiz artışı döngüsünü sonlandırarak, yüzde 45 seviyesinde sabit bıraktı. Önümüzdeki dönemde enflasyondaki gelişimin çok yakından takip edilerek uygun politika seçeneklerinin kararlılıkla uygulanmasını beklemekteyiz. Aksi halde bu zamana kadar katlandığımız maliyetlerin boşa gitme ihtimali bulunmaktadır. Acı tecrübelerimiz göstermiştir ki; enflasyonu kontrol altına almadan attığımız adımlar maalesef makroekonomide dengelemeyi sağlamıyor. Mevcut durumda parasal aktarım mekanizması iç tüketimi kıramıyor. Gelişmiş ülkelerin merkez bankaları faiz politikası ile bunu rahatça kırıp enflasyonu aşağıya çekebilirken biz çekemiyoruz." ifadelerini kullandı.

"MAKROEKONOMİK İSTIKRARIN SAĞLANMASI ŞART"

Sanayiciler olarak mevcut ortamda orta ve uzun vadede plan yapmakta zorlandıklarını belirten Ardıç, "Yüksek enflasyon ve kredi maliyetleri, yatırım istihdamını her geçen gün azaltmaktadır. İş dünyasının uzun ve

orta vadeli, dengeli bir strateji belirleyebilmesi için makroekonomik istikrarın ve güvenin sağlanması şarttır. Sıkı para politikasının getirdiği yüksek faiz maliyetleri nedeniyle yatırımlarda problem yaşıyoruz. Yatırımların gayrisafı milli hasıla içindeki payı azalıyor." şeklinde konuştu.

"VERGİLERİMİZİ KREDİ KARTIYLA ÖDEMEMİZDEN DAHA DOĞAL DURUM YOK"

Sanayicilerin karşılaştığı diğer bir sorunun ise vergi ödeme süreci olduğunu vurgulayan Ardıç, "Devletimizin toplumun ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla toplayacağı vergileri ödemek, biz mükelleflerin temel yükümlülüğüdür. Bu görev ve sorumluluktan kaçmıyoruz. Kredi kartının çok yaygın olarak kullanıldığı bu dönemde vergilerimizi kredi kartıyla ödememizden doğal bir durum yoktur. Ancak, kredi kartı ödemelerinde 500 bin lira sınırı konulması yüksek enflasyon ortamında biz mükellefleri zorlamaktadır. Hazine ve Maliye Bakanlığımızdan talebimiz, bu sınırın kaldırılması, bu yapılamıyorsa da rakamın enflasyona göre güncellenmesi ve banka

ÖZEL HABER
ZAFER GAZETESİ

ka kartı ile ödemenin de sadece kamu bankaları üzerinden değil tüm bankalara yaygınlaştırılmasıdır." dedi.

"CİDDİ BİR İŞ GÜCÜ SIKINTISI YAŞANIYOR"

Ardıç, bir diğer problemin ise çalışma saatlerinin fazlalığı olduğunu aktaran Ardıç, azaltılmasına yönelik bir düzenleme yapılmasını talep etti. Ardıç, "Sanayide hem beceri uyumsuzluğu nedeniyle hem de EYT düzenlemesiyle zaten ciddi bir işgücü sıkıntısı yaşıyoruz. Mesai saatlerinin azaltılmasına yönelik bir düzenleme yapılması durumunda, işsizlik sorunu yaşarken bir de ilave işgücü ihtiyacı ortaya çıkacak" değerlendirmesini yaptı.

"ŞİKAYET ETMEK YERİNE YASAL PLATFORMLARLA ÇÖZMEYE ÇALIŞTIK"

ABB Başkanı Mansur Yavaş ise burada yaptığı konuşmasında faaliyetlerinden bahsederek, "Faaliyetlerimizi anlatmak istiyorum. Geniş bir sunum yapmadım, ancak gittiğimiz yerlerde genellikle seçim nedeniyle kısa bilgilendirme sunumları yapıyoruz. Ayrıca, satılan bilet fiyatları

üzerinden belirli bir oranın geri ödenmesi şeklinde ulaştırılmasına rağmen, nisanda bir kararnameye devletten gelen bütçe paylarının yüzde 5'ini tahsil etmeye karar verdik. Bu konularda kamuoyuna çıkıp şikayet etmek yerine yasal platformlarla çözmeye çalıştık." şeklinde konuştu.

"ANKARA'NIN SU SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMA DEVAM EDİYOR"

Başkent'in sorunlarına yönelik çalışmanın devam ettiğini anlatan Başkan Yavaş, "Ankara'nın su sorunlarına yönelik çalışmalarımız devam ediyor. Çamlidere'den, Elmadağ'a su götürdük ve Yenikent'ten Malatya'ya su sağlamaya başladık. Ancak, bu projelerin finansmanında yaşanan zorluklar ve belediye meclisindeki karar alma süreçlerindeki aksaklıklarla karşılaşıyoruz. Bu noktada, işbirliği ve destekle bu sorunların üstesinden gelmeyi hedefliyoruz. Son olarak, kültürel ve tarihi değerlere verdiğimiz önemle Ulus'un restore edilen alanlarına dikkat çekiyoruz. Ulus'un tarihi meydanını canlandırmak, turis-

tik bir cazibe merkezi haline getirmek amacıyla gerçekleştirilen projelerle, Ankara'nın kültürel zenginliklerini ve tarihini daha geniş kitlelere ulaştırmayı hedefliyoruz." dedi.

"ÇAYYOLU METROSU'NUN PARASINI ALAMADIK"

Metro hakkında da konuşan Yavaş, şu ifadeleri kullandı: "Metro konusuna gelince, başkanlık dönemimizde Keçiören'den havaalanına metro projesine başladık. Ancak ihalede yüksek teklifler alınca, şu anda daha fazla katılımcıyla yeniden ihale yapmayı düşünüyoruz. Çayyolu Metrosu'nun parasını alamadık ve Ulaştırma Bakanlığı'na yazı yazarak durumu ilettik. Metro projelerinin projesi tamamlandı ve ihale için hazırız. Fuar alanı konusunda ise müteahhitlerle yaşanan sorunları mahkemeye taşıdık, davayı kazandık. Ancak yönetim kurulu üyelerinden bazıları metro istemiyor, bu konuda kararsızlar. Fuar alanının ekonomik değeri olduğuna inanıyorum, ancak gelecek dönemde ne yapılacağını yönetim kurulu belirleyecek."

Mansur YAVAŞ
Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı

Seyit ARDIÇ
ASO Başkanı